

Ingridskolan AB
ingrid.svedin@ingridskolan.se

Rektorn vid Ingridskolan
ingrid.svedin@ingridskolan.se

Beslut för grundskola, fritidshem och gymnasieskola

efter tillsyn i Ingridskolan i Solna kommun

Tillsyn i Ingridskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Solna kommun under år 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Ingridskolan besöktes av Skolinspektionen den 20 och 21 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Ingridskolan är en fristående grund- och gymnasieskola i Solna kommun. Huvudman för grund- och gymnasieskolan är Ingridskolan AB med organisationsnummer 556622-2013.

Skolverket godkände Ingridskolan som en fristående grundskola för årskurserna 3-9 genom beslut den 12 november 2001 (dnr 43-2001:1459). Ingridskolan startade läsåret 2002/03 med elever i de årskurser som framgår av godkännandet. Den 1 februari 2005 godkände Skolverket utökning av Ingridskolan med årskurserna 1-2. Vid tidpunkten för tillsynsbesöket har grundskolan cirka 60 elever i årskurserna 1-9. I anslutning till skolenheten bedrivs också fritidsverksamhet.

I Skolverkets beslut den 19 december 2002 (dnr 44-2002:1242) fick Ingridskolan AB tillstånd för att bedriva en fristående gymnasieskola med Naturvetenskapsprogrammet. Den 14 februari 2005 (dnr 44-2004:1100) beslutade Skolverket att utbildningen vid den fristående gymnasieskolan ska utökas med Estetiskt program. Skolinspektionen förklarade i beslut den 12 oktober 2012 (dnr 37-2010:4510) att den fristående gymnasieskolan Ingridskolan i Solna kommun har rätt till bidrag för det nationella Naturvetenskapsprogrammet inriktning Naturvetenskap och det nationella Estetiska programmet inriktning Bild och formgivning. Vid inspektionsbesöket går cirka 40 elever i gymnasieskolan.

Ingridskolan riktar sig till elever med Aspergers syndrom och Autismspektrumtillstånd. För att möta elevernas behov arbetar skolan efter en särskild pedagogik, TEACCH-pedagogiken, som syftar till att ge eleverna en strukturerad arbetsdag med tydliga ramar och målsättningar, samt i förlängningen ett gott liv.

Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer, på heltid respektive på 50 procent av en heltidstjänst. Tillsammans med rektorn utgör de skolans ledningsgrupp.

Kunskapsresultat

Grundskolan

I Skolverkets statistik (SIRIS) för läsåret 2012/2013 finns inga resultat redovisade för något av de nationella proven i årskurs 3 eller 6 då underlaget baserar sig på färre än 10 elever. Skolan har inkommit till Skolinspektionen med en sammanställning av andelen elever som uppnått kunskapskraven i de ämnen där det finns kunskapskrav för årskurs 3, 6 och 9 läsåret 2012/2013.

Årskurs 3

Av skolans sammanställning framgår att samtliga elever i årskurs 3 nådde de nationella målen/kunskapskraven i ämnena svenska och matematik under åren 2009-2013. Även i de naturorienterande och samhällsorienterande ämnena har alla elever i årskurs 3 enligt skolans bedömning uppnått de nationella målen/kunskapskraven vid läsårets slut.

Årskurs 6

Skolans sammanställning visar att 100 procent av eleverna har nått de nationella kunskapskraven i samtliga ämnen under åren 2009-2012, med undantag för ämnet svenska där måluppfyllelsen låg på 80 procent år 2011. Sett i ett femårs-perspektiv är resultaten år 2013 de lägsta och varierar mellan som lägst 67 procent i ämnena engelska, matematik, historia och samhällskunskap och som högst 100 procent i ämnena hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt teknik. I de övriga ämnena i årskurs 6 är andelen elever som år 2013 nådde kunskapskraven 89 procent.

Årskurs 9

Enligt Skolverkets nationella statistik var det genomsnittliga meritvärdet 192 poäng för skolans elever läsåret 2012/2013, motsvarande resultat för riket var 213 poäng. Det saknas uppgifter i den nationella statistiken om skolans genomsnittliga meritvärde bakåt i tiden då antalet elever som gått ut årskurs 9 på skolan de senaste fem åren var färre än tio.

Skolinspektionen har tagit del av skolans egen redovisning för måluppfyllelsen för elever i årskurs 9 mellan åren 2009 och 2013. Sammanställningen visar att andelen elever som har nått de nationella kunskapskraven i alla ämnen låg överlag på 100 procent förutom år 2010 och år 2013. De åren var det framför allt ämnena matematik, fysik, kemi, geografi, historia, samhällskunskap, svenska och teknik där andelen elever som har nått de nationella kunskapskraven varierar mellan som lägst 75 procent i matematik och biologi år 2010 och som högst 91 procent i flera ämnen år 2013.

Gymnasieskolan

Av Skolverkets nationella statistik framgår inga kunskapsresultat för Ingridsskolans gymnasieskola eftersom urvalet baseras på färre än 10 elever. Av samma skäl framgår inte heller hur många elever som erhöll grundläggande behörighet för universitet- och högskolestudier.

Skolan saknar egna sammanställningar av kunskapsresultat.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Ingridsskolan visar att skolan behöver vidta åtgärder för att ge samtliga elever förutsättningar att nå målen för utbildningen och möjlighet att utvecklas så långt som möjligt. I detta arbete har rektor ett särskilt utpekat ansvar att verka för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktningen mot att uppfylla de nationella målen. På Ingridsskolan behöver rektorn ta ett tydligare ansvar som pedagogisk ledare. Att rektorn tillsammans med skolans personal inte följer upp och analyserar kunskapsresultaten är en brist i det pedagogiska ledarskapet vilket får till följd att en viktig del i det systematiska kvalitetsarbetet saknas för att utveckla utbildningen och därmed även elevernas lärande.

Skolinspektionens utredning visar att det saknas etablerade rutiner för arbetet med särskilt stöd i syfte att säkerställa att eleverna får det särskilda stöd som de är i behov av och har rätt till enligt skollagen. Bland annat är det viktigt att elevens svårigheter och behov skyndsamt utreds samt att elevhälsan medverkar i de pedagogiska utredningarna, vilket inte sker på Ingridsskolan. Skolan behöver även säkerställa att eleverna har ett reell tillgång till alla kompetenser inom elevhälsan som arbetar förebyggande och hälsofrämjande samt stödjer elevernas utveckling mot målen.

Elever och lärare som Skolinspektionen intervjuat uppger att de upplever skolan som trygg och att det råder en god stämning. De beskriver att den höga personaltätheten är en garant för ett fungerande socialt samspel samt minimerar risken för kränkande behandling. Dessutom bedriver skolan ett aktivt värdegrundsarbete där man bland annat diskuterar det förhållningssätt som ska genomsyra hela skolans verksamhet. Skolinspektionens bedömer dock att skolans plan mot kränkande behandling behöver kompletteras med konkreta åtgärder som syftar till att förbygga och förhindra kränkande behandling samt en redogörelse för hur fjolårets förebyggande arbete har genomförts.

Tillsynen visar att lärarna medvetet arbetar för att klargöra vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer, vilket är en förutsättning för att eleverna ska kunna ha inflytande över sin utbildning. Trots detta behöver arbetet

med att ge eleverna möjligheter till inflytande över undervisningen vidareutvecklas på skolan. Ett annat område som behöver utvecklas är lärarnas samarbete och samverkan över ämnesgränser för att ge eleverna möjlighet att få överblick och se större sammanhang.

Skolinspektionen konstaterar slutligen att det finns formella brister avseende upprättandet av och innehållet i olika dokument som skolförfattningarna ställer krav på. Det gäller bland annat individuella utvecklingsplaner och skriftliga bedömningar i grundskolan samt betygskatalog.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ingridskolan att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 20 oktober 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Ingridskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Se till att undervisningen på grundskolan samordnas i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet.
- Se till att grund- och gymnasieskolans lärare samverkar i arbetet med att nå utbildningens mål.
- Se till att undervisningen utgår från examensmålen för respektive program på gymnasieskolan.

Motivering

Samverkan

I läroplanen för grund- och gymnasieskolan anges att lärare ska samverka med andra lärare för att nå utbildningsmålen. Läroplanen för grundskolan anger också att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen samordnas i olika ämnesområden så att eleverna får större möjlighet att uppfatta ett större kunskapsområde som en helhet.

I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning (SKOLFS 2011:149) anges att rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna.

Tillsynen visar att lärare på både grund- och gymnasieskolan behöver samverka i högre grad. Av intervjuer med grundskolelärarna framgår att undervisning i liten utsträckning samordnas mellan olika ämnesområden för att ge eleverna möjlighet att uppfatta ett större kunskapsområde som en helhet. I de fall ämnessamverkan förekommer, sker detta på enstaka lärares initiativ men det finns ingen gemensam strategi för detta arbete. Lärarna säger att de vill arbeta ämnesövergripande men att de behöver ledning och stöd av rektorn för att omsätta uppdraget i praktiken. Det finns enligt lärarna varken forum eller avsatt tid för att gemensamt planera och samordna undervisningen till större ämnesområden. Eleverna uppger att undervisningen i hög grad är ämnesbunden och de har svårt att ge exempel på tillfällen när olika ämnen samordnats till ett större ämnesområde.

Inte heller ger intervjuer med elever och lärare vid gymnasieskolan exempel på en systematisk samverkan mellan lärare och ämnen för att utbildningens olika delar ska hänga samman och bilda en helhet. *"Det är för mycket som måste klaffa för att det ska vara naturligt ämnesövergripande"* uttrycker en lärare i intervjun och syftar på elevers individuella uppläggning av undervisningen i de olika ämnena. *"Vi jobbar mest med våra ämnen"* tillägger en annan lärare.

Rektorn beskriver att samordning av undervisningen regelbundet tas upp på uppstartskonferenser med personalen som äger rum i början av varje termin. Vidare menar rektorn att veckovisa personalmöten är avsedda att bland annat diskutera frågor kring ämnessamverkan. Rektorn saknar dock kännedom om i vilken mån lärarna samverkar med varandra och samordnar undervisningen i olika ämnesområden.

Examensmål gymnasieskolan

Undervisningen för elever i gymnasieskolan ska utgå från de examensmål som finns för varje nationellt program. Enligt läroplanen ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå utbildningens mål. Undervisningen ska även utgå från ämnesplanerna. De anger målen och det centrala innehållet för undervisningen i varje enskilt ämne och kurs.

Av intervjuer med lärarna på gymnasieskolan framkommer att examensmålen inte är en självklar utgångspunkt i planeringen för undervisningen. Lärarna uppger vidare att de i princip aldrig berört examensmålen i sin undervisning. De elever Skolinspektionen intervjuat upplever inte att det i undervisningen i de olika ämnena märks vilket program eleverna läser.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller ämnessamverkan och brister i att undervisningen inte utgår från ex-

amensmålen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 1 § gymnasieförordningen, Lgy 11 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper. Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper, riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Ingridskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Se till att grundskoleeleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Lärarna är vidare ansvariga för att tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Läroplanen pekar också ut rektor som ansvarig för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Grundskoleeleverna beskriver i intervjun att de i de olika ämnena följer sin personliga planering som lärarna har utarbetat och att de oftast jobbar med de kapitel i läroboken som läraren har valt. Lärare beskriver att elevinflytandet är ett svårt område men att de försöker hitta strategier och former för att *"hjälpa eleverna på traven för att få inflytande"*. Det framkommer i lärarintervjun att eleverna sällan involveras i planeringen av undervisningen eller att deras synpunkter efterfrågas i samband med klagorande av målen inför de kommande arbetsområdena. Både eleverna och lärarna ger exempel på ett visst inflytande i fråga om redovisningsformer, datum för prov eller ordning på kapitel som eleverna vill jobba med. Enligt lärarna är det ytterst svårt att involvera eleverna när det gäller undervisningens innehåll.

Rektorn uppger att frågan gällande inflytande har diskuterats på uppstarts-konferensen i januari men kan inte redogöra för hur man omsätter detta uppdrag i praktiken.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att eleverna i grundskolan inte får ett reellt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Särskilt stöd

Bedömning

Ingridskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Se till att eleverna på grund- och gymnasieskolan får det särskilda stödet de har rätt till.
- Se till att samråd med elevhälsan sker vid utredningar om det inte är uppenbart obehövt.
- Se till att rektor fattar beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav.

Motivering

Särskilt stöd

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Enligt skollagen ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt.

Samtliga intervjuade beskriver att alla elever på Ingridskolan, som riktar sig till barn med diagnoser inom autismspektrat, har behov av särskilt stöd och därmed innehar åtgärdsprogram. Sådana insatser såsom tillgång till egna arbetsplatser eller hög personaltäthet återkommer i flera åtgärdsprogram.

Under Skolinspektionens intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsan framkommer olika beskrivningar gällande rutiner då en elev, trots de anpassningar i

undervisningen som lärare gör, befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Både rektor och lärare beskriver att i sådana fall ska en så kallad orosanmälan göras till rektor men enligt lärare framstår det som otydligt vilken arbetsgång som därefter ska tillämpas. Inte heller den *"Handlingsplan vid elevhälsorarbete på Ingridskolan"* som Skolinspektionen tagit del av i samband med tillsynen beskriver tydligt skolans rutiner för arbetet med särskilt stöd. Där framgår det inte vem som ansvarar för att en utredning görs eller i vilka fall samråd med elevhälsan ska ske vid utredningar.

De intervjuade lärarna beskriver att de inte känner till skolans handlingsplan för arbete med elever i behov av särskilt stöd och att de känner en osäkerhet kring vem som ska göra den pedagogiska utredningen. Lärarna menar att arbetsgången kan se olika ut för olika lärare. Vissa menar att det är ämneslärare som i regel genomför den pedagogiska utredningen utan medverkan av representanter för elevhälsan. Andra lärare beskriver att det förekommer att åtgärdsprogram upprättas utan att en utredning av en elevs svårigheter och behov har gjorts. *"Man blir expert på att höfta till"* uttrycks det i en lärarintervju.

Rektorn menar att alla elever på Ingridskolan är i behov av särskilt stöd och detta behov tillgodoses genom olika slags anpassningar i den dagliga verksamheten, såsom egna arbetsplatser eller individuella scheman. Rektorns beskrivning av arbetsgången kring elever i behov av särskilt stöd skiljer sig dock från personalens vilket enligt Skolinspektionens bedömning innebär att skolan saknar tydliga rutiner för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Enligt Skolinspektionen leder oklarheter kring arbetsgången i arbetet med åtgärdsprogram till att utredningar inte alltid görs, alternativt att samråd med elevhälsan vid utredningar inte sker i de fall det inte är uppenbart att det inte behövs. Därmed saknar skolan ett tillräckligt underlag för att bedöma varför eleven har svårigheter i skolan och vilka elevens behov av stöd är för att utifrån dessa erbjuda adekvat stöd.

Anpassad studiegång

Enligt skollagen får ett beslut om åtgärdsprogram innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i särskild undervisningsgrupp om det finns särskilda skäl. Om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) även göras. Enligt skollagen ansvarar rektorn för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. Beslut om anpassad studiegång ska enligt förvaltningslagen innehålla skälen till varför denna form av särskilt stöd är nödvändig samt information om hur man kan överklaga beslutet (besvärshänvisning).

Skolinspektionen har tagit del av beslut om anpassad studiegång för en grundskoleelev. Av beslutet framgår inte vilka ämnen som tagits bort respektive ingår i elevens utbildning. Det anges att *"beslut om anpassad studiegång grundar sig på föräldrarnas begäran och har även skett i samråd med elevens lärare"*. Skälen för beslutet samt överklagandehänvisning framgår inte i det granskade exemplet.

Skolinspektionen vill betona att ett beslut om anpassad studiegång kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Det är därför viktigt att beslutet tydligt anger vilka ämnen som ingår i den anpassade studiegången samt att eleven och vårdnadshavarna informeras om konsekvenserna av ett sådant beslut.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister inom området särskilt stöd. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 12 §, 29 kap. 10 § skollagen, 20 § förvaltningslagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Ingridskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

- Se till att grundskolelärare är väl förtrogna med regelverket som gäller för betygssättning och att de ges stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.
- Säkerställ att betygskatalog utformas i enlighet med författningarnas krav.
- Se till att omdömena i de skriftliga individuella utvecklingsplanerna avser grundskoleelevernas kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven.
- Se till att det av de individuella utvecklingsplanerna framgår vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.
- Utarbeta skriftliga bedömningar av grundskoleelevernas kunskapsutveckling när ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Motivering

Betygssättning

Rektorn har i skollagen ett utpekat ansvar för att betygs sätts i enlighet med de föreskrifter som gäller för betygssättning. Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s 667) är syftet med bestämmelsen att särskilt markera rektorns ansvar för en rättvis och likvärdig betygssättning. Det innebär att rektorn måste se till att lärarna är förtrogna med regelverket och att de ges stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Den samlade bilden utifrån intervjuer med grundskolelärare och rektorn visar att Ingridskolan saknar en organiserad samverkan kring bedömning och betygssättning samt att lärarna endast får begränsat stöd för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Lärare som undervisar i grundskoleämnena som de saknar utbildning i uttrycker en osäkerhet kring hur olika betygskriterier ska tolkas och elevernas prestationer bedömas. Det finns även lärare som saknar ämneskollegor att diskutera bedömning och betygssättning med. Skolinspektionen konstaterar att sådana förhållanden ställer särskilda krav på rektorns arbete med att stödja lärarna i deras bedömning och betygssättning. Flera av skolans lärare uppger att de får diskutera bedömningsfrågor via informella kanaler eftersom skolan saknar ett formellt forum för detta.

Rektorn beskriver att uppstartskonferenser innehåller en punkt på dagordningen som omfattar lärardiskussioner kring betygssättning. Enligt rektorn kan hon även diskutera frågor kring bedömning och betygssättning på förekommen anledning, det vill säga i de fall en lärare upplever svårigheter med betygssättningen i ett enskilt fall. Ingridskolan saknar dock ett etablerat samarbete med andra skolor i bedömningsfrågor men enligt rektorn kan lärare med längre erfarenhet stödja de som inte känner sig säkra.

Betygskatalog

Av skolförordningen och gymnasieförordningen framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betyg utformas på ett sådant sätt att den kan skyddas mot olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet kan säkerställas över tid. Vidare anges att rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen samt att samtliga rättelser och ändringar i betygskatalogen ska dateras och signeras av den som beslutade om betyget. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå.

Vid Skolinspektionens granskning av betygskatalogen framgår att den är ifylld med blyerts, vilket inte får vara fallet. Det finns även ändringar i betygskatalogen som inte är signerade och det framkommer inte om det är en ändring eller rättelse som är beslutad. Det nya betyget har satts ovanpå det gamla vilket gör att det är svårt att se det gamla betyget.

Skriftlig bedömning

Av skollagen framgår att en skriftlig bedömning av elevens kunskapsutveckling i ämnet ska ges i grundskolan om ett icke godkänt betyg sätts i ett avslutat ämne.

Skolinspektionen har tagit del av ett dokument som enligt rektorn utgör en skriftlig bedömning för en elev som inte fått godkänt betyg i ett avslutat ämne. Skolinspektionen konstaterar att dokumentet i själva verket utgör en individuell planering bestående av nulägesbeskrivning, mål och vägen att nå målet för att eleven ska få godkänt betyg i ämnet.

Enligt Skolinspektionen är syftet med en skriftlig bedömning att synliggöra vilka kunskaper eleven tillägnat sig i de fall eleven inte når upp till kunskapskraven för betyget E i ämnet. Bedömningen bör i varje ämne innehålla dels en redogörelse för vilka delar av kunskapskraven eleven uppnått, dels en beskrivning av elevens kunskapsutveckling i förhållande till de delar av kunskapskraven som eleven inte nått. Det granskade dokumentet uppfyller därmed inte de krav som ställs på en skriftlig bedömning. Därmed saknar skolan skriftliga bedömningar trots att det finns elever som saknat godkända betyg i avslutade ämnen vårterminen 2013.

Individuella utvecklingsplaner

Enligt skollagen ska läraren i grundskolans årskurs 1-5 en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skolinspektionen har granskat ett urval av Ingridskolans individuella utvecklingsplaner. Det framkommer att inte alla individuella utvecklingsplaner innehåller ämnesspecifika omdömen om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen som eleven får undervisning i. Exempelvis saknas det i de granskade exemplen omdömen i ämnena idrott och hälsa, slöjd och musik. Vidare framgår det att en del omdömen innehåller en beskrivning av vad eleven har arbetat med i ämnet utan att någon information om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i ämnet ges.

Av den framåtsyftande delen framgår inte alltid tydligt vad det är som eleven förväntas göra för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Exempelvis står det att eleven ska utveckla slöjden. Även skolans insatser som skolan planerar vidta är av mycket begränsad omfattning.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister inom området bedömning och betygssättning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

10 kap. 13 och 22 §§ skollagen, 6 kap. 5 § skolförordningen, 8 kap. 8 § gymnasieförordningen, 3, 7-8 och 15 §§ Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123)

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Ingridskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn har god kunskap om det inre arbetet i skolan och verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen för utbildningen.
- Se till att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Rektorns pedagogiska ledarskap

Enligt skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor som särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Enligt läroplanen har rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Skolinspektionens utredning visar brister inom områden som rektor har ett särskilt utpekat ansvar för vilket innebär att rektors pedagogiska ledarskap på Ingridskolan behöver utvecklas. Det gäller bland annat särskilt stöd, bedömning och betygssättning samt det systematiska kvalitetsarbetet.

Samtliga intervjuade lärare uttrycker att de saknar en pedagogisk ledare som driver det pedagogiska arbetet vid skolan. Lärarna beskriver att de diskussioner som rektorn initierar genomsyras ofta av frågor kopplade till TEACCH pedagogiken. Däremot saknar lärare *"flexibilitet i de pedagogiska diskussionerna"* och ett forum för att kunna resonera kring och driva olika pedagogiska och didaktiska frågor. De beskriver att rektorn initierar fortbildning inom vissa områden men däremot att hon inte driver eller följer upp det utvecklingsarbete som fortbildningen ska leda till. Detta resulterar i att den initierade fortbildningen inte

ger någon avstamp i verksamheten. Lärare upplever att de får vända sig till rektorn för att diskutera uppkomna problem i undervisningen, samtidigt som de efterlyser regelbundna lektionsbesök för att kunna få personlig återkoppling utifrån den pedagogiska aspekten. *"Pedagogisk ensamhet står vi i"* sammanfattar lärare i intervjun. De intervjuade lärarna och representanter för elevhälsan på-talar att rektorn, som även representerar skolans huvudman, har ett vidsträckt ansvar och därmed är högt belastad, vilket föranleder att det pedagogiska le-darskapet blir lidande.

Enligt rektorn inleder hon varje termin med en konferens där frågor av vikt för skolans pedagogiska verksamhet lyfts och diskuteras. Vidare beskriver rektorn att hon deltar i olika föreläsningar och därifrån hämtar hon pedagogiska idéer som hon förmedlar till sina lärare – *"du kan aldrig tvinga men inspirera lärare med nya idéer"* säger rektorn. Enligt rektorn har hon god inblick i varje klass även om hon är medveten om att lärarna ibland anser att hon inte är tillräckligt syn-lig i verksamheten. Det framkommer dock i intervjun att rektorn saknar kän-nedom om hur arbetet inom de olika områden, som hon uppger sig ha initierat, fortskrider. Detta gäller bland annat ämnesövergripande arbete och elevinfly-tande.

Skolinspektionen bedömer att rektor behöver ta ett tydligare ansvar som peda-gogisk ledare genom att särskilt verka för att driva det pedagogiska arbetet på skolenheten och genom att säkerställa att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande samt mot att de nationella målen uppfylls.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bed-rivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsen-det (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Ut-gångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måloppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Rektorn bör också se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektor samt den dokumentation Skolinspektionen tagit del av visar att Ingridskolans systematiska kvalitetsarbete behöver utvecklas. Lärare beskriver i intervjun att de rapporterar resultat på nationella prov och betyg till rektorn men att de inte deltar i någon övergripande analys av elevernas kunskapsutveckling på skolnivå.

Skolinspektionen har tagit del av Ingridskolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete. Av den går att utläsa att skolan följer upp uppsatta mål inom olika områden, såsom *Kunskap och lärande*, *Normer och värden*, *Ansvar och inflytande* m.m. Under området *Kunskap och lärande* har skolan i dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet sammanställt resultaten på de nationella ämnesproven i årskurs 6 och 9 samt resultat på de nationella proven för gymnasieskolans elever. Där presenteras även resultat från den enkätundersökning som genomförs bland eleverna. Av dokumentet går det inte att utläsa att skolan har följt upp elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen. Inte heller har det gjorts någon analys av det tillgängliga underlaget vilket medför att skolan saknar viktig information som kan ligga till grund för åtgärder avsedda att förbättra elevernas kunskapsresultat. Det konstateras bland annat att *"den analys som ligger närmast verkligheten är att alla elever har olika svårigheter och får riktade extraordinära stödinsatser därefter"*. Det finns däremot inte analyser av arbets- och lärprocesser eller utformningen av det särskilda stödet och deras påverkan på elevernas måluppfyllelse. I stället återfinns en redovisning av nuläget och beskrivning av kommande åtgärder.

Rektorn beskriver i intervjun att hon hämtar inspiration till utvecklingsåtgärder från olika fortbildningsinsatser eller från den aktuella forskningen. Enligt Skolinspektionens bedömning är det dock oklart hur skolan identifierat utvecklingsområdena och ifall de åtgärder som avses vidtas är adekvata eller om andra åtgärder skulle behövas för att förbättra måluppfyllelse och verksamheten.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att rektorns pedagogiska ledarskap och det systematiska kvalitetsarbetet brister på Ingridskolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 9 §, 4 kap. 4 och 5 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Ingridskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Se till att eleverna har tillgång till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering

Skollagen anger att det ska finnas en elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Det innebär att elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/19:165) betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Vidare framgår att elevhälsan har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund.

Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För de medicinska insatserna ska det finnas tillgång till skolläkare och skolsköterska. Dessutom ska eleverna ha tillgång till psykolog och kurator, och det ska finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Det är skolsköterska, specialpedagog, rektor samt biträdande rektorer som bildar skolans elevhälsoteam och regelbundet träffas i så kallade elevhälsoteamsmöten. Därutöver har skolan även tillgång till skolpsykolog, kurator och skolläkare. Enligt rektorn har skolans lärare haft möjlighet till psykologhandledning vid några enstaka tillfällen under det senaste läsåret men tanken är att psykologen framöver ska ta en aktiv roll under elevhälsans möten. I intervjuer med rektorn, lärare och representanter för elevhälsan framkommer vidare att skolan ytterst sällan har använt sig av kuratorns kompetens.

I intervjun med både lärare och representanter för elevhälsoteamet framgår att rutinerna, för hur elevhälsoteamet generellt ska arbeta hälsofrämjande och förebyggande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningsmålen, behöver tydliggöras. Exempelvis behöver rutiner för samverkan mellan lärare och elevhälsoteamet klargöras. Enligt elevhälsans representanter lägger de fokus på individärenden och i sitt arbete utgår de ofta från individens behov – både de

kunskapsmässiga och de sociala. De menar att det hälsofrämjande och förebyggande arbetet ofta stannar på individnivå utan att mer generella insatser som kan riktas till hela elevgruppen eller skolan, diskuteras och genomförs. Representeranter för elevhälsan uttrycker att de inte har haft diskussioner hur det hälsofrämjande och förebyggande arbetet ska organiseras på skolan. *"Mycket av mitt jobb har handlat om att jobba på individnivå. Det är mera åtgärdande, att punktmarkera. Men det är inte mycket förebyggande"* uttrycker en av representanterna för elevhälsan.

Mot bakgrund av att samtliga elever på Ingridskolan är i behov av särskilt stöd och att de ofta behöver stöd i det sociala samspelet är det enligt Skolinspektionens bedömning särskilt angeläget att elevhälsan organiseras på ett sådant sätt att reella förutsättningar skapas för att samråda om det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att det finns brister när det gäller elevernas tillgång till en samlad elevhälsa som arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Ingridskolan måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna vid gymnasieskolan har tillgång till skolbibliotek.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syfte att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Vid intervju med rektorn framkommer att skolan har tillgång till det kommunala biblioteket i närliggande Bergshamra centrum. Rektorn uppger vidare att

detta bibliotek är skolans skolbibliotek. Lärarna vid gymnasieskolan uppger i intervjuer att de sällan eller aldrig besöker det kommunala biblioteket än mindre nyttjar det som en naturlig del av undervisningen. Lärarna beskriver att eleverna inte alltid är "jättesugna" på att gå dit. Lärarna uppger att de oftare använder internet som ersättning än biblioteket. Eleverna uppger att de i princip aldrig besöker det kommunala biblioteket.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att gymnasieskolan vid Ingridskolan saknar tillgång till ett skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Handläggningsrutiner

Bedömning

Ingridskolan måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med handläggningsrutiner.

- Se till att verksamheten har fungerande rutiner gällande anmälningsskyldighet till socialnämnden.

Motivering

Enligt socialtjänstlagen är myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter. Sådan anmälningsskyldighet gäller också dem som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet som berör barn och unga.

Anmälningssplikten gäller "kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till en underårigs skydd". Anmälningssplikten förutsätter således inte att det är klarlagt att socialnämnden behöver ingripa. Även uppgifter som är svårbedömda eller obestyrkta ska alltså anmälas, om de tyder på att ett barn kan vara i behov av stöd eller hjälp från socialnämndens sida. Det ankommer herefter på socialnämnden att undersöka vilken grund som kan finnas för uppgiften och utreda det eventuella behovet av åtgärder.

Av Skolinspektionens enkät till skolans pedagogiska personal framgår att skolan saknar tydliga rutiner gällande anmälningsskyldighet till socialnämnden. På frågan om rutiner gällande anmälningsskyldighet till socialnämnden är in-

dexvärdet 4,4 utav 10 möjliga och betydligt lägre jämfört med andra skolor i urvalet.

Vid intervju med personalen framkommer att skolan har saknat tydliga rutiner för när och hur anmälan till socialnämnden ska ske. Sådana rutiner har enligt lärare nyligen upprättats av rektorn och distribuerats till personalen på skolan. I intervjuer med lärare framkommer dock att rutinerna inte är förankrade i hela personalgruppen och att det fortfarande råder en osäkerhet kring hur man ska agera ifall en elev far illa. Lärarna beskriver att de i sådana fall har kontaktat rektorn men de vet inte hur de ska göra då rektorn inte är anträffbar. Rektorn beskriver i intervjun att de nyligen framtagna rutinerna har diskuterats med personalen men att de behöver förankras så att de blir tydliga för alla som arbetar på skolan. Vid faktagranskningen av detta beslut uppger rektorn att rutinerna har diskuterats på flera personalmöten och att en handlingsplan har skickats ut till samtlig personal.

Sammanfattningsvis visar Skolinspektionens utredning att verksamheten saknar fungerande rutiner gällande anmälningsskyldighet till socialnämnden. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ingridskolan AB föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

29 kap. 13 § skollagen, 14 kap. 1 § socialtjänstlagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Ingridskolan AB en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med trygghet och studiero.

- Planen mot kränkande behandling motsvarar inte de krav som ställs i skollagen.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande

året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) ska planen avspegla och utgå från förhållandena i varje enskild verksamhet.

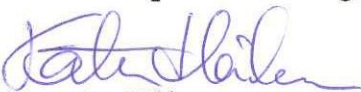
Skolinspektionen har tagit del av Ingridskolans plan mot kränkande behandling tillika likabehandlingsplan, som är upprättad för läsåret 2013/14. Planen innehåller till exempel definitioner av relevanta begrepp samt uppgifter om rutiner. Den saknar dock en redovisning av vilka konkreta insatser som skolan, utifrån en aktuell kartläggning, planerar att vidta under det kommande året för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Av dokumentet framgår inte heller vilka verksamheter som omfattas av planen och därmed återspeglar den inte grundskolans, fritidshemmets och gymnasieskolans specifika behov. Det finns inget hinder att grund- och gymnasieskolan samt fritidshemmet har en gemensam plan mot kränkande behandling men det måste framgå vilka konkreta åtgärder som behöver genomföras för varje specifikt verksamhet. Planen saknar också en redovisning av hur de under föregående år planerade åtgärderna har genomförts, vilket är av vikt för att kontinuerligt kunna följa upp om åtgärderna har gett avsedd effekt i det förebyggande arbetet.

Mot bakgrund av att skolan i övrigt bedriver ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling bedöms bristen i planen mot kränkande behandling som mindre allvarlig. Huvudmannen Ingridskolan AB tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Renata Grelak
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsformen granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.